

171. 2.

MEMORIE VAN ANTWOORD.

(Ingezonden bij brief van 19 Februari 1938.)

De opmerkingen en beschouwingen, voorkomende in het Voorloopig Verslag van de vaste Commissie voor Privaat- en Strafrecht betreffende dit wetsontwerp, geven den ondergeteekende aanleiding tot de volgende beantwoording.

I en II. De ondergeteekende stemt in met de meening der Commissie, dat het in het algemeen niet juist moet worden geacht, dat lagere ambtenaren anders dan bij uitzondering de functie van hooger geplaatste waarnemen. Dat een ambtenaar van het openbaar ministerie bij een kantongerecht vrijwel voortdurend als waarnemend substituut-officier van justitie bij een rechtbank optreedt, kan slechts in uitzonderingsgevallen worden gerechtvaardigd. Het ontwerp van wet, gelijk dit nader in de Nota van Wijzigingen wordt veranderd, opent ten deze nieuwe mogelijkheden, waardoor een meer regelmatige vervanging zal kunnen worden verkregen.

Mede in verband met de door de Commissie gemaakte opmerkingen heeft de ondergeteekende de bepalingen nopens de waarnemende leden van het openbaar ministerie nader bezien. Hij is daarbij tot de slotsom gekomen, dat deze voorschriften voor verdere vereenvoudiging vatbaar zijn. De ontworpen vereenvoudigingen zijn in de bijgevoegde Nota van Wijzigingen opgenomen. Voorgesteld wordt onder I artikel 3a thans geheel te doen vervallen, terwijl artikel 6a, nieuw, een stelselmatige opsomming inhoudt van de waarnemende leden van het openbaar ministerie. Ook materieel zijn hierbij nog eenige wijzigingen aangebracht.

Om redenen van hiërarchischen aard is bij nadere overweging niet gehandhaafd de bevoegdheid om substituut-officieren van justitie aan te wijzen tot waarnemend advocaat-generaal.

Anderzijds zijn nieuw opgenomen de volgende voorzieningen:

a. een advocaat-generaal bij een gerechtshof zal als waarnemend advocaat-generaal bij een ander gerechtshof kunnen worden aangewezen;

b. substituut-officieren van justitie en ambtenaren van het openbaar ministerie zullen ook binnen het rechtsgebied van een ander gerechtshof tot waarnemend officier van justitie kunnen worden aangewezen;

c. ambtenaren van het openbaar ministerie zullen als waarnemend ambtenaar van het openbaar ministerie elders kunnen worden aangewezen.

Gelijk uit de bovenstaande opsomming blijkt, zijn de woorden „ieder in zijn ambtsgebied”, voorkomend in artikel 3a, oud, in het wetsontwerp met voorzicht weggelaten, ten einde meer mogelijkheden te scheppen. Het ligt in het voornemen, eventuele moeilijkheden voor den dienst te voorkomen door te bevorderen, dat — na aanneming van het ontwerp — in Reglement I wordt voorgeschreven, dat een aanwijzing door een procureur-generaal van een ambtenaar buiten het eigen rechtsgebied eerst mag geschieden na overleg met den betrokken ambtgenoot.

Van de bevoegdheid om waarnemende leden van het openbaar ministerie aan te wijzen, zal, ook naar het oordeel van den ondergeteekende, met spaarzaamheid moeten worden gebruik gemaakt.

III, VIII (IX, *nieuw*), IX (X, *nieuw*) en X (XI, *nieuw*). Het was den ondergeteekende zeer aangenaam te vernemen, dat de meerderheid der Commissie zich in hoofdzaak vereenigt met het

voorstel om de benoeming van de beëdigde klerken ten parkette bij de kantongerechten en ter griffie van de rechterlijke colleges voortaan te doen geschieden door den Minister van Justitie in plaats van door de rechtbanken, de hoven of den Hoogen Raad. De splitsing, zooals de Commissie die suggereert voor de griffiën, ondervindt echter uit organisatorisch oogpunt bezwaren. De benoeming van niet-gegradueerden tot beëdigd klerk ter griffie betreft een en denzelfden rang als bij gegradueerden. Bovendien gaat het bij de niet-gegradueerden om naar verhouding weinig benoemingen, omdat onder de gegradueerden belangrijk meer mutaties voorkomen.

Met de argumenten, in het Verslag aangevoerd, vóór benoeming van gegradueerde waarnemende griffiers en waarnemende ambtenaren van het openbaar ministerie door den Minister van Justitie wordt gereedelijk ingestemd. Slechts zij, ten einde ongerechtvaardigde verwachtingen te voorkomen, uitdrukkelijk opgemerkt, dat deze benoemingen uiteraard voor de betrokkenen geen waarborg zullen kunnen vormen voor vaste aanstelling, daar immers de geschiktheid voor duurzame vervulling van het ambt mede uit de waarneming zal moeten blijken. Echter zal de concentratie bij den Minister ook van de benoemingen tot „waarnemer” in ieder geval dit voordeel opleveren, dat opdrachten tot waarneming aan hen, die voor een definitieve benoeming niet in aanmerking zouden kunnen komen, zooveel mogelijk worden voorkomen.

Het argument van het lid der Commissie, dat zich tegen de voorgestelde voorziening verklaart uit overweging, dat de rechtscollages baas dienen te blijven in eigen huis, verliest aan betekenis door de verandering, mede in verband met latere opmerkingen in het Verslag opgenomen in de Nota van Wijzigingen, dat de aanbeveling voor waarnemend griffier niet meer zal uitgaan van de griffiers, doch van de colleges zelf. Waar deze aanbeveling bovendien niet alphabetisch zal zijn, wordt aan de colleges een niet onbelangrijke invloed op de benoemingen toegekend.

De financiële consequenties van de voorgestelde wijzigingen kunnen op het oogenblik nog niet volledig worden overzien. Benoeming door den Minister tot „waarnemer”, na een onderzoek naar de noodzakelijkheid van de tewerkstelling in de functie in het algemeen en naar de aanvankelijke geschiktheid van den functionaris, zal ongetwijfeld de moreele aanspraken op bezoldiging versterken.

Zooals boven reeds is vermeld, kan de ondergeteekende zich vereenigen met het voorstel van de Commissie, dat de aanbeveling voor de benoeming van een beëdigd klerk ter griffie het best kan uitgaan van het geheele college.

Inderdaad heeft zich bij de griffies van de grootere kantongerechten een soortgelijke toestand ontwikkeld als bij de rechtbanken, al dient tevens erkend, dat ook bij de grootste kantongerechten deze toestand niet den omvang heeft gekregen als bij de griffies van de rechtbanken, zoodat de noodzaak tot wijziging van het benoemingsvoorschrift bij de kantongerechten niet in gelijke mate klemt als bij die colleges. Echter is er anderzijds rekening mede te houden, dat de behoefte voor den kantonrechter om een ingezetene van het kanton tot waarnemend griffier te beëdigden bij menige door hem te verrichten handeling plotseling kan opkomen.

Wat voorts aangaat de beknoptheid van de toelichting ten aanzien van de hiervóór bedoelde wijzigingen, moge worden medegedeeld, dat bij meer dan één gelegenheid in de Staten-Generaal de bezwaren van het bestaande instituut der waarnemende parket-ambtenaren en griffiers in bespreking zijn geweest en het onderhavige wetsontwerp niet in de laatste plaats mede daaraan zijn ontstaan dankt. Uit dien hoofde werd het overbodig geoordeeld, daarop bij de indiening uitvoeriger in te gaan, terwijl aangenomen werd, dat de in het wetsontwerp vervatte regeling in menig opzicht voor zich zelf sprak.

Intusschen zal — naar mag worden vertrouwd — deze Memorie op menig punt de verlangde nadere toelichting hebben gegeven.

IV. Het oordeel van de Commissie omtrent den eersten volzin van het oorspronkelijk voorgestelde derde lid voor artikel 6c wordt door den ondergeteekende gedeeld. Wat den oorspronkelijk voorgestelden tweeden volzin betreft, meent hij, bij nadere overweging, dat het verkieselijk is, in geval van dispensatie, de nieuwe plaats van verblijf aan te wijzen; deze plaats kan samenvallen met de plaats van vast en voortdurend verblijf. In de thans voorgestelde teksten (om redenen van systematiek is de inhoud van artikel 6c, oud, in de Nota van Wijzigingen gesplitst en deels verwerkt in artikel 15, deels in artikel 34 van de wet; vergelijk nummers IV, VI en VIII van het gewijzigd wetsontwerp) is deze wijziging aangebracht.

Aan de opmerking, door de Commissie aan het slot van haar Verslag gemaakt, is gevolg gegeven.

In aansluiting aan de boven reeds besproken veranderingen wordt in de Nota van Wijzigingen (punt III) ten slotte nog voorgesteld artikel 6b, oud, behoudens eenige redactionele verandering, te verplaatsen naar de Tweede Afdeling van de wet, waar dit artikel meer eigenaardig thuisbehoort, terwijl (punt VIII, nieuw) de oorspronkelijk voorgestelde wijziging van artikel 34 bij nadere overweging wordt teruggenomen.

De mogelijkheden, in de slotbepaling voorzien, zijn voorts verruimd.

De Minister van Justitie,
C. GOSELING.

171. 3.

NOTA VAN WIJZIGINGEN.

(Ingezonden bij brief van 19 Februari 1938.)

In het ontwerp van wet worden de volgende wijzigingen gebracht:

In plaats van de woorden: „De wet op de regterlijke organisatie en het beleid der justitie te wijzigen als volgt:” wordt gelezen:

„De wet op de regterlijke organisatie en het beleid der justitie wordt gewijzigd als volgt:”.

De nummers I tot en met V worden vervangen door:

„I. Artikel 3a vervalt.

II. Artikel 6a wordt gelezen als volgt:

„Artikel 6a.

Als waarnemend procureur-generaal bij een gerechtshof kan door Ons een advocaat-generaal bij een ander gerechtshof of een officier van justitie bij eene arrondissements-regtbank worden aangewezen.

Als waarnemend advocaat-generaal bij een gerechtshof kan Onze Minister van Justitie een advocaat-generaal bij een ander gerechtshof of een officier van justitie bij eene arrondissements-regtbank aanwijzen.

Als waarnemend officier van justitie of substituut-officier van justitie kan de procureur-generaal bij het gerechtshof, binnen welks rechtsgebied de arrondissements-regtbank is gelegen, naar regels door Ons te stellen, een substituut-officier bij eene andere regtbank of een ambtenaar van het openbaar ministerie aanwijzen.

Als waarnemend ambtenaar van het openbaar ministerie bij een kantongeregte kan de officier van justitie bij de regtbank, binnen welker rechtsgebied het kantongeregte is gelegen, naar regels door Ons te stellen, een ambtenaar van het openbaar ministerie bij een ander kantongeregte of een beëdigd klerk ten parkette aanwijzen.”

III. Artikel 6b wordt genummerd: 37. De eerste zin wordt gelezen:

„De beëdigde klerken ten parkette worden door Onzen Minister van Justitie voor een of meer kantongeregtten tot wederopzeggens benoemd, op aanbeveling van den officier van justitie bij de arrondissements-regtbank, tot welker rechtsgebied die kantongeregtten behooren.”

Het bestaande artikel 37 wordt genummerd: 36.

IV. Artikel 6c vervalt.

V. Artikel 6d wordt genummerd: 6b. Het eerste lid wordt gelezen:

„In geval van afwezigheid, belet of ontstentenis van procureur-generaal en advocaten-generaal bij den hoogen raad,

procureur-generaal, waarnemend procureur-generaal, advocaten-generaal en waarnemende advocaten-generaal bij een gerechtshof, of

officier, waarnemend officier, substituut-officiëren en waarnemende substituut-officiëren bij eene arrondissements-regtbank, wordt de dienst waargenomen door een der raadsheeren of regters, door den president van het collegie te benoemen.”

Na nummer V wordt ingevoegd een nieuw nummer VI:

„VI. Het tweede lid van artikel 15 wordt vervangen door de twee navolgende leden:

„Waarnemende procureurs-generaal, advocaten-generaal, officieren van justitie en substituut-officiëren houden verblijf ter plaatse, waar degenen, die zij vervangen, hun vast en voortdurend verblijf moeten hebben. Zij ontvangen, overeenkomstig regels door Ons te stellen, vergoeding, indien zij, ingevolge dit voorschrift, elders moeten verblijven dan ter plaatse waar zij hun vast en voortdurend verblijf hebben of, ter voldoening aan eenen ambtspligt, moeten hebben.

Om bijzondere redenen kan door den Koning verlof worden verleend om af te wijken van de voorschriften van het eerste lid of den eersten volzin van het tweede lid. In het desbetreffend besluit wordt de plaats van het vast en voortdurend verblijf of het verblijf aangewezen.”

Het bestaande nummer VI wordt genummerd: VII.

De bestaande nummers VII tot en met X worden genummerd: VIII tot en met XI. Deze nummers worden gelezen:

„VIII. Het zesde lid van artikel 34 wordt vervangen door de twee navolgende leden:

„Waarnemende ambtenaren van het openbaar ministerie bij de kantongeregtten houden verblijf ter plaatse, waar degenen, die zij vervangen, hun vast en voortdurend verblijf moeten hebben. Zij ontvangen, overeenkomstig regels door Ons te stellen, vergoeding, indien zij, ingevolge dit voorschrift elders moeten verblijven dan ter plaatse waar zij hun vast en voortdurend verblijf hebben of, ter voldoening aan eenen ambtspligt, moeten hebben.

Om bijzondere redenen kan door den Koning verlof worden verleend om af te wijken van de voorschriften van het eerste en vierde lid of den eersten volzin van het zesde lid. In het desbetreffend besluit wordt de plaats van het vast en voortdurend verblijf of het verblijf aangewezen.”